

Månadsrapport till nämnd

Socialnämnden

Aug 2024

2024-09-16

Diarienummer: 24SON12

Handläggare: Emma Edorsson

Innehållsförteckning

1 Resultatrapport	3
2 Resultat	3
3 Årsprognos	10
4 Investeringsverksamhet	13
5 Sammanfattande kommentarer till kommunstyrelsen (FU)	13

1 Resultatrapport

Socialnämnden	Utfall	Budget	Avvikelse mot budget	Förändring %	Budget
TOTALT	202401-202408	202401-202408		2023 / 2024	202401-202412
Intäkter					
Taxor och avgifter	3 281	3 380	-99	6,0%	5 070
Hysesintäkter	6 578	10 223	-3 645	-33,5%	15 335
Statsbidrag	18 354	15 158	3 196	-3,5%	22 737
Övriga intäkter	22 194	19 671	2 523	2,7%	29 507
Kommunbidrag	422 956	422 956	-0	2,1%	634 434
Summa intäkter	473 364	471 389	1 975	1,2%	707 083
Kostnader					
Personalkostnader	-264 916	-256 031	-8 884	12,4%	-384 410
Inhyrd personal och konsulter	-6 186	-1 317	-4 869	-50,8%	-1 976
Bidrag och transfereringar	-8 553	-8 387	-166	13,6%	-12 580
Köp av verksamhet och entreprenad	-197 224	-151 003	-46 221	5,1%	-226 505
Hyror och fastighetskostnader	-32 129	-34 783	2 654	-9,7%	-52 069
Övriga kostnader	-17 806	-15 457	-2 349	3,3%	-23 185
Material och förbrukning	-2 536	-2 067	-469	2,6%	-3 101
Fordon och transporter	-1 441	-1 108	-333	-7,4%	-1 662
Måltider	-417	-467	50	-13,9%	-700
Avskrivningar och intern ränta	-606	-597	-9	15,3%	-895
Summa kostnader	-531 813	-471 217	-60 596	6,1%	-707 083
Resultat	-58 449	172	-58 621		0

2 Resultat

Sammanfattning av resultatet för socialnämnden, augusti 2024

Enligt bokföringen är det ackumulerade resultatet t.o.m. augusti minus 58,4 mnkr för hela nämndens ansvarsområde. Avvikelsen mot den periodiserade budgeten är för samma period minus 58,6 mnkr. KS/KF beslutade i februari om att omfördela 247 tkr från SON till den centrala bemanningsenheten. Samtidigt beslutades om kompensation till nämnden för helårseffekt av kapitaltjänstkostnad och hyra för fastställda investeringar under 2023, vilket ger SON ökat kommunbidrag med 73 tkr. Total justering för nämnden uppgår till -174 tkr.

Från och med 13 mars har Gävle kommun ett nytt inköps- och fakturahanteringssystem Proceedo. Det nya systemet har medfört ny hantering av fakturor som inte attesterats vid månadsskifte. De fakturor/kostnader som inte har beslutsattesterats per den sista kan vara poster som inte ska belasta resultatet. Likaså kan uppbokning av kostnader skett trots att dessa kostnader redan resultatförts. I dagsläget finns inte rapporter framtagna för att kunna kvalitetssäkra denna information.

Påbörjade besparingar under 2024 ger effekter på de ekonomiska förutsättningarna för 2025. (Välfärdsnämnderna hade ett totalt besparingskrav på 180 mnkr för 2024, som

en konsekvens av nämndernas underskott för 2023, samt de krav på besparingar som ligger för 2024).

Notera att vad gäller just ekonomin så är det som nu läggs fram en ekonomisk prognos, dvs en bedömning av hur väl verksamheten förmår klara den budget som verksamheten har. Prognosen påverkas av hur de inre processerna utvecklas, och i detta fall särskilt av hur hemtagningsarbetet fortskrider. Men påverkan på prognosen sker också av yttre faktorer, såsom inflöde av ärenden och t ex antal skyddsplaceringar som görs. Därmed kan inte prognosen tolkas som ett löfte om hur resultatet kommer vara 31 december, då osäkerhetsfaktorerna är många.

Nämnden fattade besparingsbeslut den 20 februari. De beslut som Socialnämnden fattade innebär helårseffekter på 40 mnkr (med helårseffekt avses vad som kan uppnås under en 12-månadersperiod). En del av denna summa (inte hela) kommer alltså att uppnås i form av besparingar under 2024. Detta på grund av att nämnden fattade beslut om budget i december 2023 utifrån de ramar som alltså gavs den 27 november 2023.

Kommentarer och åtgärder till större avvikelser i resultatet t.o.m. augusti 2024

Utredningsenhet vuxen -21,7 mnkr (juli-17,8 mnkr)

Kommentar till avvikelserna

Utredningsenhet vuxens resultat avviker med -21,7 mnkr mot periodens budget på grund av högre kostnader för placeringar än budgeterat (21,3 mnkr). De största placeringskostnaderna avser stödboende samt HVB och behandlingshem. Målgruppen unga 18 t om 20 år som också återfinns på enheten efter att de fyllt 18 år bidrar till avvikelser mot budget. De flesta barn och unga som är placerade har placerats innan fyllda 18 år.

Åtgärd till avvikelserna

Fortsätta arbeta aktivt med att hitta rätt boende och stöd på hemmaplan för att undvika återfall i missbruk och/eller kriminalitet. Ett förändringsarbete tillsammans med övriga enheter som vänder sig till målgruppen har inletts i augusti, men ett förberedande arbete gjordes redan i våras. Arbetet ska bland annat fokusera på att utveckla samverkan på hemmaplan gällande öppenvård men också boende, försörjningsstöd och Arbos.

En annan åtgärd är att fortsätta arbetet med avhopparverksamheten tillsammans med polisen.

En ökad avtalstrohet på de externa köp som görs och där HVB-samordnare kommer bidra till både matchning av köp, säkerhetsställa rätt dygnskostnad samt att följa upp att den vården som erbjuds håller förväntad kvalitet. Det innebär att vi både kommer kunna spara pengar samtidigt som vi håller en högre kvalitet. (HVB-samordnare vuxna jobbar heltid from mitten av maj vilket möjliggör arbetet).

Utredningsenheter barn -7,1 mnkr (juli -6,2 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Utredningsenhet barns resultat avviker med -7,1 mnkr mot periodens budget. Detta beror främst på ökade kostnader för HVB-placeringar, men även personal och konsulter avviker negativt.

På grund av ett tidigare ökat inflöde av ärenden har verksamheten haft behov av konsulter. Den sista avslutas i september.

Lönertillegg för socialsekreterare är inte budgeterat. Lönertillegget upphör 2025-01-31.

Åtgärd till avvikelsen

En organisationsöversyn med förslag på förändring av organisering av handläggningen av målgruppen Barn och unga har inletts under hösten.

Rekryteringsenheten -4,5 mnkr (juli -3,9 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Verksamhetens negativa avvikelse beror på köp av konsulentstödda jourhem på grund av att det är fullt i egna kontrakterade jourhem, samt att det saknas familjehem vilket gör att barnen blir kvar lång tid i jourhem.

Åtgärd till avvikelsen

Rekryteringskampanj. Fortsätta och att mer grundligt inventera nätverket på uppdrag av mottagningsenheten samt utredningsenheterna. Verksamheten har lyckats rekrytera fler familjehem vilket förväntas påverka kostnaderna för köp av konsulentstödda jourhem i positiv riktning. Verksamheten har idag uppnått målet om 10 kontrakterade

jourhem. En satsning på ökat stöd till befintliga familjehem förväntas bidra till ökad attraktivitet i att bli familjehem.

Utredningsenhet ungdom -18,2 mnkr (juli -16,4 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Utredningsenhet ungdoms resultat avviker med -18,2 mnkr mot periodens budget på grund av höga kostnader för externa placeringar (främst LVU) samt köpt öppenvård. Föregående års omplaceringar påverkar kostnaderna även för 2024. Ungefär lika stor andel ungdomar har problematik kopplat till missbruk, neuropsykiatri samt kriminalitet. Lönetillägg för socialsekreterare är inte budgeterat. Lönetillägget upphör 2025-01-31.

Åtgärd till avvikelsen

Utifrån besparingskraven pågår ett hemtagningsarbete, detta påverkar den interna öppenvården men även extern öppenvård. Insatser mot gängkriminalitet pågår sedan årsskiftet (SIG) för att motverka en fortsatt ökning samt möjliggöra tidigare hemtagning där det är möjligt. Antalet barn och ungdomar placerade på HVB fortsätter att minska, vilket visar att hemtagningsarbetet ger en positiv effekt med enstaka återplaceringar.

Familjehemsenheten -7,4 mnkr (juli -6,1 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Kostnader för placeringar är något högre än förväntat för perioden och avviker mot budget med -7,4 mnkr. Denna kostnad beror på att vi inte har tillräckligt många familjehem i egen regi. Intäkter för ensamkommande barn täcker en del av budgetunderskottet.

Lönetillägg för socialsekreterare är inte budgeterat. Lönetillägget upphör 2025-01-31.

Åtgärd till avvikelsen

För att matcha familjehemmens behov av stöd, för att kunna konkurrera med konsulentstödet som externa utförare kan ge, har familjehemsenheten delats upp i två enheter. Syftet med förändringen av organisationen är att öka fokuset på stöd till våra egna familjehem. För att ge familjehemmen rätt stöd har verksamheten arbetat med tjänstedesign. Arbetar också aktivt med att motivera konsulentsstödda familjehem att

välja att ta uppdrag direkt från kommunen.

Enheten för våld i nära relation +3,0 mnkr (juli +1,9 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Verksamhetens positiva resultat beror på vakanta, ännu inte tillsatta tjänster. Ny lagstiftning 1 april med krav på kompetens och HVB-tillstånd kan innebära ökade kostnader. Utifrån nya lagstiftningen har man blivit beviljad en utökning av personalramen med 1 socialsekreterare. Enheten har under delåret avslutat konsulter utifrån framgångsrika rekryteringar.

Lönertillegg för socialsekreterare är inte budgeterat. Lönertillegget upphör 2025-01-31.

Åtgärd till avvikelsen

Ingen åtgärd för den positiva avvikelsen, däremot en åtgärd för att minska kostnaderna för köp av skyddat boende. Verksamheten har idag avtal mellan flera kommuner som innebär förbindelse om att växelvis ta emot våldsutsatta som på grund av skyddsbehov behöver byta bostadsort. Verksamheten har också utvecklat arbetet med personlarm på hemmaplan som erbjuds där det är möjligt.

Flyktingboende Kristinelundsgården +1,4 mnkr (juli +1,3 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Schablonintäkterna från Migrationsverket är högre än de kostnader verksamheten har för personal, vilket ger en positiv avvikelse mot budget. Delar av intäkter från Migrationsverket täcker Kristinelunds samt akutboendets hyreskostnad.

Åtgärd till avvikelsen

Från och med den 2 juli kan de ukrainare som befunnit sig i Sverige i mer än två år och haft uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet ansöka om att bli folkbokförda i Sverige. Det innebär att om de uppfyller kraven kommer de i stort sett att ha samma rättigheter och skyldigheter som andra som bor i Sverige. Detta skulle på sikt kunna innebära minskade intäkter från Migrationsverket.

Mottagningsenheten -1,2 mnkr (juli -0,7 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Enheten har under året haft behov av mer personal, rekrytering har möjliggjort avslut av tidigare konsulter.

Lönetillägg för socialsekreterare är inte budgeterat. Lönetillägget upphör 2025-01-31.

Åtgärd till avvikelsen

Ingen åtgärd i dagsläget.

Öppenvårdsenheter/Stödboende -1,2 mnkr (juli -0,5 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Verksamheten har negativ avvikelse mot budget då finansiering delvis saknas för sociala insatsgrupper.

Åtgärd till avvikelsen

Ingen åtgärd i dagsläget.

Förebyggande insatser och aktiviteter -2,6 mnkr (juli -2,4 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Lägre andel av ansökta riktade statsstöd för psykisk hälsa beviljades för Förebyggande sociala insatser. Intäkterna blir därigenom lägre än budgeterat vilket gör att det delvis saknas finansiering av två fältare som beslutats som förstärkning utifrån läget i Gävle.

Lönekostnad för en drogsamordnare sker på område FIA, men budget för denna ligger hos kontorschef Förebyggande och kompetens. Detta ser alltså ut som ett minus men matchas rakt av mot motsvarande plus på Kontoret.

Kostnad om ca 300 tkr för möbler och inredning till lokalerna för "Grinden" har belastat Förebyggandenhetens budget 2024, vilket inte var planerat.

Åtgärd till avvikelsen

Socialnämndens besparingsbeslut: Förstärkt öppenvård möjliggörs genom att Förebyggandeenheten tillsammans med öppenvården arbetar tillsammans i ett gemensamt uppdrag för att minska placeringar. (ej angivet som besparing på viss summa för förebyggandeenheten). Besparingskrav lagt och arbete pågår med att

planera och driftsätta detta. Effekt ska ges på socialnämndens placeringskostnader för HVB, vilket inte framgår i Förebyggandeenhetens budget. Arbeta i detta uppdrag kommer dock utföras av Förebyggandeenhetens personal.

Arbetet med att förebygga placering vid HVB, samt att möjliggöra tidigare hemtagning har genomförts under våren och sommaren. Familjestödet samt fältarna hos Förebyggandeenheterna har tagit ärenden i detta arbete, totalt ca 12 ärenden hanteras av familjestöd och fältare. Detta kommer rendera minskade placeringskostnader hos Kontor myndighet.

Tillståndsenheten -2,3 mnkr (juli -1,8 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Tillståndsenhetens årliga avgifter är den största intäkten. Faktureringen av de årliga avgifterna kommer ske under september/oktober. Faktureringen på 50% för det arbete som utförs åt Älvkarleby samt Ockelbo kommun har fakturerats under juni månad. Resterande kommer faktureras innan helår.

För tillståndsansökningar inom alkohol ligger vi på 98% av budget och ansökningar rörande tobak ligger resultatet nu på 51% av helår. Inom tillsyn av tobak, folköl och läkemedel har samtliga redan passerat budget för helår. För närvarande ligger personalkostnaderna över satt budget.

Åtgärd till avvikelsen

Ingen åtgärd.

Boendeenheten +1,1 mnkr (juli +1,1 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Positiv avvikelse på Boendeenheten beror på låga personalkostnader.

Åtgärd till avvikelsen

Ingen åtgärd.

Familjerättsenheten +0,9 mnkr (juli +0,9 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Familjerättsenhetens resultat avviker med +0,9 mnkr mot periodens budget på grund av lägre personalkostnader än budgeterat.

Åtgärd till avvikelsen

Ingen åtgärd.

Utveckling och stöd +0,5 mnkr (juli -0,3 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Övergripande ska sektorn minska administrationen med 11 årsarbetare, motsvarande ca 7 mnkr på helårsbasis. För Socialnämnden uppskattas detta innebära ca 2,2 mnkr. Inventering har påbörjats för att identifiera lagstyrda funktioner, se över möjliga kostnadsminskningar generellt samt kommande vakanser eller ej tillsatta tjänster, men även bedöma vilka funktioner som har beröringspunkter till varandra samt efterfrågan av resurser/bedömning av kommande behov. Det ligger till grund för besparing och en omorganisation av kontoret. Först 2025 uppnås helårseffekt.

Mindre avvikelser +1,7 mnkr

Övergripande +1,0

Utsluss +0,3

Länsövergripande +0,4 mnkr

3 Årsprognos

Prognos SON -64,8 mnkr

Ökade kostnader för pensionsavgifter är inbakade i respektive verksamhetsområdes prognos nedan, och innebär totalt ca 3,5 mnkr för nämnden.

Utredning Vuxen -26,2 mnkr

Enheten fortsätter att arbeta aktivt med att hitta rätt boende och stöd på hemmaplan för att undvika återfall i missbruk, samt fortsätter arbetet med avhopparverksamheten men också samverkan internt gällande såväl boende som Försörjningsstöd och arbete.

En ökad avtalstrohet på de externa köp som görs och där HVB-samordnare kommer bidra till både matchning av köp, säkerhetsställa rätt dygnskostnad samt att följa upp att den vården som erbjuds håller förväntad kvalitet. Det innebär att vi både kommer kunna spara pengar samtidigt som vi håller en högre kvalitet. (HVB-samordnare vuxna jobbar heltid from mitten av maj vilket möjliggör arbetet). De placerade ungdomar som förs över till vuxen har ofta ett omfattande vårdbehov och bedöms pågå under året. Bedömningen är därför att enhetens resultat blir ett underskott på -24,9 mnkr.

Utredning Barn -9,8 mnkr

En organisationsöversyn med förslag på förändring av organisering av handläggningen av målgruppen Barn och unga kommer att inledas till hösten. Samtliga konsulter är avslutade.

Rekryteringsenheten -8,2 mnkr

Som ett led i att förkorta eller undvika HVB-placering, så kommer kostnaderna för jourhem att öka.

Utredning Ungdom -16,8 mnkr

Utifrån besparingskraven pågår ett hemtagningsarbete, detta påverkar den interna öppenvården men även extern öppenvård. Insatser mot gängkriminalitet pågår sedan årsskiftet (SIG) för att motverka en fortsatt ökning samt möjliggöra tidigare hemtagning där det är möjligt. En ökad avtalstrohet på de externa köp som görs och där HVB-samordnare kommer bidra till både matchning av köp, säkerhetsställa rätt dygnskostnad samt att följa upp att den vården som erbjuds håller förväntad kvalitet. Det innebär att vi både kommer kunna spara pengar samtidigt som vi håller en högre kvalitet. Omställning av resurser till hemmaplanslösningar samt SIG:s insatser förväntas ge effekt på helåret.

Familjehemsenhet Myndighet -13,6 mnkr

Familjehemsplaceringarna förväntas öka utifrån strävan mot att minska HVB-placeringar, dock inte placeringar i behandlingsfamiljer som under året endast varit en.

Enheten för våld i nära relationer +6,7 mnkr

Ny lagstiftning from 1 april med krav på kompetens och HVB-tillstånd har inte medfört ökade kostnader som befarat. Utifrån ny lagstiftning har det beviljats en utökning av personalram med en socialsekreterare. Utifrån ett aktivt uppföljningsarbete samt genomförda samverkansavtal med andra kommuner så prognosticeras en fortsatt god

ekonomisk utveckling.

Mottagningsenheten -1,5 mnkr

Avslutat köp av konsult kommer att på helåret minska underskottet. Lönetillägg kvarstår under året.

Öppenvårdsenheter/Stödboende +0,4 mnkr

Finansiering saknas delvis för sociala insatsgrupper.

Förebyggande insatser och aktiviteter -2,7 mnkr

Beslut om besparing: Förstärkt öppenvård möjliggörs genom att Förebyggandeenheten tillsammans med öppenvården arbetar tillsammans i ett gemensamt uppdrag för att minska placeringar (ej angivet som besparing på viss summa för förebyggandeenheten), arbete pågår med att planera och driftsätta detta. Effekt ska ges på socialnämndens placeringskostnader för HVB, vilket inte framgår i Förebyggandeenhetens budget. Arbete i detta uppdrag kommer dock utföras av Förebyggandeenhetens personal.

Arbetet med att förebygga placering vid HVB, samt att möjliggöra tidigare hemtagning har inletts under våren. Familjestödet samt fältarna hos Förebyggandeenheterna har påbörjat att ta ärenden i detta arbete, totalt ca 10 ärenden hanteras av familjestöd och fältare, i början av maj. Detta kommer rendera minskade placeringskostnader hos Kontor myndighet.

Flyktingboende Kristinelund +2,1 mnkr

Kommunen inväntar beslut från staten angående vad som ska ske med Ukrainaflyktingarna i Sverige. Bedömningen så här långt är att kommunerna kommer få fortsatt uppdrag rörande boende för denna målgrupp, och att staten även fortsatt kommer tillföra statsstöd för detta till kommunerna. De ukrainare som befunnit sig i Sverige i mer än två år och haft uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet kan nu ansöka om att bli folkbokförda i Sverige. Det innebär att om de uppfyller kraven kommer de i stort sett att ha samma rättigheter och skyldigheter som andra som bor i Sverige, vilket också betyder att enheten inte lägre får intäkter från Migrationsverket för dessa personer. Detta ger förmodligen större effekt kommande år, hittills har verksamheten haft lägre kostnader än tilldelad schablonersättning.

Tillståndsenheten 0 mnkr

Intäkter för fortsatta kontroller inom tobak, läkemedel och folköl kommer täcka de högre personalkostnaderna och enheten förväntas hålla sin ram.

Utveckling och stöd +0,2 mnkr

Övergripande ska sektorn minska administrationen med 11 årsarbetare, motsvarande ca 7 mnkr på helårsbasis. För Socialnämnden innebär detta ca 1,5 mnkr. Inventering har påbörjats för att identifiera lagstyrda funktioner, se över möjliga kostnadsminskningar generellt samt kommande vakanser eller ej tillsatta tjänster, funktioner med beröringspunkter till varandra samt efterfrågan av resurser/bedömning av kommande behov. Först 2025 uppnås helårseffekt. Ökade IT-kostnader och lägre bidrag från Omställningsfonden.

Övergripande samt övriga enheter +4,6 mnkr

Familjerätten, boendeenheten samt ledningsansvar för verksamhetschefer har lägre personalkostnader till följd av vakanser samt rekryteringsglapp, vilket sammanlagt väntas ge ett positivt resultat.

4 Investeringsverksamhet

Utfallet på investeringsverksamheten är 0,2 mnkr av den totala budgeten på 4,3 mnkr och avser kameror och sängar.

5 Sammanfattande kommentarer till kommunstyrelsen (FU)

Resultat / Årsprognos/Investeringsverksamhet

Det ackumulerade resultatet t.o.m. augusti är minus 58,4 mnkr för hela nämndens ansvarsområde. Avvikelsen mot den periodiserade budgeten är för samma period minus 58,6 mnkr.

Nämndens största avvikelser består av placeringskostnader och köpt öppenvård. Hemtagningsarbete pågår för att minska kostnader för placering genom ökade förebyggande insatser. Antalet barn och ungdomar placerade på HVB fortsätter att minska, vilket visar att hemtagningsarbetet ger en positiv effekt med enstaka återplaceringar. Hittills har dessa minskningar dock inte visat på lägre kostnader, vilket beror på eftersläp i fakturering (arbete pågår för att få bättre underlag för uppbokning).

De besparingsbeslut som Socialnämnden fattade i februari innebär helårseffekter på

40 mnkr (med helårseffekt avses vad som kan uppnås under en 12-månadersperiod). En del av denna summa (inte hela) kommer alltså att uppnås i form av besparingar under 2024. Detta på grund av att nämnden fattade beslut om budget i december 2023 utifrån de ramar som alltså gavs den 27 november 2023.

Helårsprognos för nämnden är -64,8 mnkr, varav 3,5 mnkr avser ökade pensionsavgifter.

Utfallet på investeringsverksamheten är 0,2 mnkr av den totala budgeten på 4,3 mnkr och avser kameror och sängar.